

Dokument ta' sessjoni

A9-0024/2024

1.2.2024

RAPPORT

dwar l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Sħubija Ekonomika (FSE) bejn l-UE u
l-Komunità għall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika (SADC)
(2023/2065(INI))

Kumitat għall-Kummerċ Internazzjonali

Rapporteur: Joachim Schuster

WERREJ

Paġna

NOTA SPJEGATTIVA – SOMMARJU TAL-FATTI U S-SEJBIET	3
ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEUR IRČIEVA KONTRIBUT MINGHANDHOM	8
MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW	9
OPINJONI TAL-KUMITAT GHALL-IŻVILUPP	24
INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	31
VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJET FIL-KUMITAT RESPONSABBLI	32

NOTA SPJEGATTIVA – SOMMARJU TAL-FATTI U S-SEJBIET

Mill-iffirmar tal-FSE bejn l-UE u l-SADC, il-Kumitat INTA u l-Parlament Ewropew wettqu l-attivitàjet li ġejjin:

- ġħumes Laqgħat tal-Grupp ta' Monitoraġġ,
- il-Kumitat INTA wettaq żewġ missjonijiet biex jidmonitorja l-implementazzjoni tal-FSE bejn l-UE u l-SADC, it-tnejn li huma fl-Afrika t'Isfel.

Fid-29-31 ta' Ottubru 2018, delegazzjoni ta' seba' Membri tal-Kumitat INTA vvjaġġat lejn Pretoria biex tipparteċipa fil-Laqgħa Parlamentari Konguña bejn l-UE u l-Afrika t'Isfel, iżda żaret ukoll Johannesburg u Cape Town biex tevalwa aħjar l-implementazzjoni tal-FSE bejn l-UE u l-SADC u r-relazzjonijiet ta' kummerċ u investimenti bilaterali bejn l-UE u l-Afrika t'Isfel.

Matul it-tieni missjoni fl-Afrika t'Isfel fit-3-7 ta' April 2023, seba' membri tal-Kumitat INTA żaru Pretoria, Johannesburg u Cape Town biex jiddiskutu l-implementazzjoni tal-FSE bejn l-UE u l-SADC.

Mill-iffirmar tal-FSE bejn l-UE u l-SADC, id-delegazzjoni għar-relazzjonijiet mal-Afrika t'Isfel kellha total ta' 26 laqgħa interparlamentari, li jkopru skambji dwar l-implementazzjoni tal-FSE bejn l-UE u l-SADC.

Harsa ġenerali lejn l-FSE bejn l-UE u l-SADC

Il-Ftehim ta' Shubija Ekonomika (FSE) bejn il-Komunità ghall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika (SADC) u l-UE ġie konkluż fl-10 ta' Ĝunju 2016, bejn l-UE u sitt pajjiżi tan-Nofsinhar tal-Afrika. Dawn il-pajjiżi huma l-Botswana, il-Lesoto, il-Mozambique, in-Namibja, l-Afrika t'Isfel, u l-Eswatini. Ilu applikat proviżorjament mill-10 ta' Ottubru 2016, peress li mhux l-Istati Membri kollha tal-UE rratifikaw l-FSE. Il-Mozambique applikah provižorjament mill-4 ta' Frar 2018. L-Angola, membru tar-reġjun SADC, ipparteċipat ukoll fin-negozjati dwar l-FSE bejn l-UE u l-SADC. Madankollu, il-pajjiż ma ffirmax il-ftehim fl-2015. Minflok, il-partijiet qablu li jinkludu klawżola speċifika dwar l-adeżjoni tal-Angola mal-FSE.

Dan il-ftehim għandu sinifikat bħala l-ewwel FSE bejn l-UE u r-reġjun Afrikan. Huwa wkoll l-ewwel FSE reġjonal kompletament operattiv fl-Afrika, bis-shab kollha jidimplimentaw it-tnaqqis fit-tariffi deskritt fil-ftehim.

Il-grupp ta' pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE ma jikkonsistix mill-blokk kollu tal-SADC, iżda pjuttost membri tal-Unjoni Doganali tan-Nofsinhar tal-Afrika (SACU) u l-Mozambique, bil-possibilità li l-Angola tkun tista' tissieħeb fil-futur. Il-Komunità Ekonomika Reġjonal tal-SADC tinkludi 16-il Stat membru, bil-priorità primarja tkun il-kisba ta' žvilupp ekonomiku, paċi, sigurtà, tnaqqis tal-faqar, u standard tal-ghajxien aħjar għan-nies tan-Nofsinhar tal-Afrika permezz tal-integrazzjoni reġjonal. Dawn l-ghanijiet huma sostnuti minn prinċipji demokratici u žvilupp sostenibbli, kif stabbilit fit-Trattat tal-SADC iffirmat fl-1992. Sitt membri oħra tal-SADC innegozjaw ftehimiet ta' shubija ekonomika mal-UE bħala parti minn gruppi reġjonal differenti fl-Afrika.

In-negożjati dwar l-FSE bdew fl-2004 u kienu akkumpanjati minn kritika, fejn qajmu thassib li l-istabbiliment ta' qafas ta' kummerċ hieles għall-merkanzija fost nazzjonijiet b'livelli differenti ta' žvilupp u setgħa ta' negozjar jista' jikkomplika s-sistemi ta' produzzjoni lokali, inaqqs id-dħul tal-gvernijiet, u jikkontradixxi l-ghan tal-integrazzjoni reġjonali.

L-FSE bejn l-UE u l-SADC huwa mibni fuq il-principji tal-Ftehim ta' Cotonou u għandu l-ghan li jnaqqas il-faqar permezz ta' shubija kummerċjali, jippromwovi l-integrazzjoni reġjonali, il-kooperazzjoni ekonomika, u l-governanza tajba. Huwa jinkludi regoli dwar il-kummerċ tal-merkanzija, b'aċċess asimetriku li jiffavorixxi lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE. Prodotti sensittivi jistgħu jiġu eżentati mil-liberalizzazzjoni shiħa, u jistgħu jiġu applikati salvagwardji biex jipproteġu l-produzzjoni domestika u l-industriji li għadhom jibdew. L-Unjoni Doganali tan-Nofsinhar tal-Afrika (SACU) tipprovdit trattament mingħajr dazju u mingħajr kwoti għal porzjon sinifikanti tal-esportazzjonijiet tal-UE lejn ir-reğjun, li jkopru 84,9 % ta' dawn il-prodotti. 12,9 % addizzjonal tal-esportazzjonijiet tal-UE jgawdu liberalizzazzjoni parżjali, li tinvolvi tariffi mnaqqsa jew kwoti tariffarji.

L-UE toffri aċċess immedjat mingħajr dazju u mingħajr kwoti għal ogġetti mill-Botswana, mill-Lesoto, mill-Mozambique, min-Namibja, mill-Afrika t'Isfel, u mill-Eswatini, flimkien ma' aċċess preferenzjali għal 98,7 % tal-merkanzija mill-Afrika t'Isfel. B'rabta ma' dan, l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE qablu ma' liberalizzazzjoni tat-tariffi gradwali fuq perjodu sa 10 snin. Ĝew stabbiliti salvagwardji u mizuri specjalji biex jipproteġu prodotti sensittivi mil-liberalizzazzjoni shiħa. L-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE għandhom l-awtorità li jżidu d-dazji jew jimponu kwoti fuq importazzjonijiet mill-UE, partikolarment f'każijiet fejn dawn l-importazzjonijiet ifixklu settur ekonomiku partikolari jew industrijia nazzjonali jew joħolqu theddida sinifikanti għalihom.

Dan il-ftehim jiffoka primarjament fuq il-kummerċ tal-merkanzija u ma jindirizzax il-kummerċ fis-servizzi, l-investiment, jew kwistjonijiet oħra bħad-drittijiet tal-proprietà intellettuali, il-kompetizzjoni u l-akkwist pubbliku. Madankollu, hemm dispożizzjoni għan-negożjar ta' ftehimiet dwar dawn il-kwistjonijiet fil-futur. L-FSE bejn l-UE u l-SADC tinkludi wkoll kapitolu dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli li jkopri aspetti soċjali, ekonomici u ambjentali. Barra minn hekk, jinkludi kapitolu dwar oqsma ta' kooperazzjoni, li jiddefinixxi prioritatiet bħat-titjib tal-kompetitività u jindirizza r-restrizzjonijiet min-naħha tal-provvista.

Fi ħdan il-kapitolu dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli, iż-żewġ partijiet jaffermaw mill-ġdid l-impenn tagħhom li jippromwovu l-kummerċ internazzjonal b'mod li jikkontribwixxi għall-ghan ta' žvilupp sostenibbli (fost il-pilastri tiegħu nsibu l-iżvilupp ekonomiku, l-iżvilupp soċjali, u l-protezzjoni ambjentali). Barra minn hekk, dan il-kapitolu jinkludi dispożizzjonijiet li jindirizzaw standards u ftehimiet ambjentali u tax-xogħol multilaterali. Importanti, id-dispożizzjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' obbligi internazzjonal tax-xogħol u ambjentali ma jaqgħu taħt l-ebda mekkaniżmu għas-soluzzjoni tat-tilwim. Minflok, huma soġġetti biss għal konsultazzjonijiet imwettqa permezz tal-Kunitat għall-Kummerċ u l-Iżvilupp, li ġie stabilit taħt l-FSE u jikkonsisti minn ufficjali għolja miż-żewġ nahat.

L-adeżjoni tal-Angola

L-Angola, li bħalissa hija kklassifikata bħala wieħed mill-pajjiżi l-anqas žviluppati u parteċipant fl-Iskema Ġeneralizzata ta' Preferenzi (SGP) tal-UE, tibbenifika minn trattament

preferenzjali. Din taqa' taht l-iskema "Kollox Minbarra Armi" (KMA), li telimina t-tariffi u l-kwoti fuq l-importazzjonijiet kollha ta' oggettli minn pajjiżi l-anqas žviluppati li jidħlu fl-UE. Madankollu, peress li l-Angola għandha tiggradwa mill-istatus tagħha ta' wieħed mill-pajjiżi l-anqas žviluppati fi Frar 2024, se titlef l-aċċess preferenzjali tagħha għas-suq tal-UE taħt l-iskema KMA. Biex iżżomm l-aċċess bla restrizzjonijiet tagħha għas-suq tal-UE, l-Angola ressqt applikazzjoni uffiċċiali biex tissieħeb mal-FSE bejn l-UE u l-SADC fi Frar 2020. Sussegwentement, f'Lulju 2022, il-Kunsill Kongunt approva t-talba tal-Angola biex jinbdew n-negozjati ta' adeżjoni.

Rapport kongunt ta' monitoraġġ u proċess ta' rieżami tal-FSE

L-UE u l-SADC bħalissa qed iħejju rapport kongunt ta' monitoraġġ dwar l-FSE bejn l-UE u l-SADC.

Il-proċess beda wara li l-lista finali ta' indikaturi ta' monitoraġġ ġiet maqbula b'mod kongunt fis-7 Kumitat ghall-Kummerċ u l-Iżvilupp fi Frar 2021. Sussegwentement, ġie cċirkolat kwestjonarju bbażat fuq dawn l-indikaturi fost il-punti fokali kollha tal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex jiggwida l-isforzi tagħhom biex tingabar data għall-indikaturi ta' monitoraġġ. Madankollu, minkejja diversi skadenzi interni stabbiliti mis-Segretarjat tal-SADC u diskussjonijiet dwar il-kwistjoni fil-laqghat tekniċi tiegħu, l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE ma pprovdex l-ebda kontribut.

Bi tweġiba, it-8 Kumitat ghall-Kummerċ u l-Iżvilupp ħatar koordinaturi ta' monitoraġġ li jirrappreżentaw kemm lill-Kummissjoni kif ukoll lill-Unità tal-FSE tas-Segretarjat tal-SADC biex jaħdmu fuq abbozz ta' rapport kongunt bl-użu ta' sorsi tad-data tal-UE u internazzjonali. Dan sar b'mod parallel mal-input mistenni ta' data nazzjonali mill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE. Kien biss f'Ottubru 2022 li s-Segretarjat tal-SADC irċieva input limitat għall-ġbir tad-data min-Namibja, mingħajr ebda input minn kwalunkwe Stat tal-SADC aderenti mal-FSE ieħor.

Sussegwentement, il-Koordinaturi tal-Monitoraġġ ipproponew lid-9 Kumitat ghall-Kummerċ u l-Iżvilupp li abbozz ta' rapport kongunt, miġbur prinċipalment minn sorsi tad-data tal-UE u internazzjonali, jiġi cċirkolat lill-Partijiet kollha għall-kummenti. Dan sar fil-bidu ta' Dicembru 2022 u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE kienu mistennija li jipprovdū l-kummenti tagħhom sal-ahħar ta' Frar 2023.

Il-Kummissjoni Ewropea nediet evalwazzjoni *ex post* komprensiva tal-FSE bejn l-UE u l-SADC, f'konformità mal-obbligu tagħha taħt il-klawżola ta' reviżjoni. Hija ppubblikat abbozz ta' rapport tal-bidu għal din l-evalwazzjoni fil-15 ta' Mejju 2023 u rapport finali tal-bidu fil-21 ta' Ġunju 2023, li jiddeskrivi l-objettivi, l-ambitu u l-approċċ metodoloġiku tagħha. Il-Kummissjoni kkuntrattat konsorzju mmexxi minn BKP Economic Advisors GmbH/SQ Consult B.V biex jipprepara studju ta' evalwazzjoni esterna. L-istudju ta' evalwazzjoni esterna se jappoġġja l-evalwazzjoni prorrja tal-Kummissjoni Ewropea tal-ftehim, u jinforma wkoll ir-rieżami kongunt tal-FSE mill-Partijiet. Huwa ppjanat li l-istudju ta' evalwazzjoni jiġi ffinalizzat sa April 2024. L-ghan tal-evalwazzjoni *ex post* huwa li jiġi vvalutat jekk l-FSE tax-ir-riżultati mistennija u jekk hemmx lok għal titjib fil-funzjonament tal-FSE li jista' jifforma l-baži għal rakkmandazzjonijiet ta' politika. L-evalwazzjoni se tkopri l-perjodu kollu ta' implimentazzjoni tal-ftehim mill-bidu tal-applikazzjoni proviżorja fl-2016, rispettivament fl-

2018 (għall-Mozambique) sa issa, billi tqabbel ukoll, fejn xieraq ma' perjodu ta' qabel il-Ftehim ta' ħames snin (jiġifieri li beda fl-2011). Il-Kummissjoni tindika li f'termini ta' ambitu ġeografiku l-evalwazzjoni se tkopri primarjament il-partijiet tal-ftehim, "għalkemm xi effetti globali (eż. it-tibdil fil-klima) se jkunu koperti wkoll".

Il-parteċipazzjoni kongunta ta' atturi mhux Statali fil-monitoraġġ tal-FSE hija opposta mill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE. L-UE pproponiet li torganizza konferenza kongunta mal-SADC fl-anniversarju ta' ħames snin tal-FSE, iżda l-offerta ma għietx aċċettata min-naħha tal-SADC. Minflok, kienet prevista konferenza kummerċjali bil-parteċipazzjoni tar-rappreżentanti tan-negozju.

Kuntest geopolitiku li qed jinbidel

Diversi fatturi geopolitici u ġeoekonomici jsawru l-kuntest li fih jiġi implementat l-FSE bejn l-UE u l-SADC, inkluzi l-konsegwenzi tal-gwerra ta' aggressjoni tar-Russia kontra l-Ukrajna. Il-pandemija tal-COVID-19, l-espansjoni tal-grupp BRICS u l-Brexit enfasizzaw aktar il-htiega għal approċċ differenti għar-relazzjonijiet mal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE. F'laqgħa ta' Djalogu tas-Soċjetà Ċivili dwar l-evalwazzjoni tal-FSE bejn l-UE u l-SADC li saret fil-31 ta' Mejju 2023, id-DG Kummerċ tal-Kummissjoni enfasizza li sfidi strategici bhall-gwerra fl-Ukrajna, ir-rwol dejjem akbar taċ-Čina fl-Afrika jew il-htiega tal-UE ghall-aċċess għal materja prima kritika jitkolu relazzjonijiet kummerċjali mill-qrib kontinwi bejn l-UE u n-Nofsinhar tal-Afrika.

Kummerċ bejn l-UE u l-SADC meta mqabbel ma' shab kummerċjali ewlenin oħra

L-UE hija l-akbar sieħba kummerċjali tar-reğjun bejn tal-SADC aderenti mal-FSE fost iċ-Čina, l-Istati Uniti, ir-Renju Unit, l-Indja, il-Brazil u r-Russia, b'tendenza li qed tiżdied mill-iffirmar tal-FSE. Iċ-Čina biss irnexxielha ssegwi din it-tendenza, iżda tibqa' fit-tieni post mill-2016-2022. L-Istati Uniti u l-Indja jsegwu f'livelli aktar baxxi. L-UE jirmexxilha tkun l-aktar sieħba importanti f'termini ta' kummerċ tal-merkanzija (fost l-isħab msemija hawn fuq) għall-akbar tliet ekonomiji tal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE - l-Afrika t'Isfel, li hija bil-bosta l-akbar ekonomija, segwita mill-Mozambique u min-Namibia. L-esportazzjonijiet ewlenin tal-SADC lejn l-UE, bl-eċċejżzjoni tal-Afrika t'Isfel, huma oġġetti agrikoli mhux ipproċessati u materja prima. Għandu jiġi nnutat ukoll, li minbarra l-Afrika t'Isfel, l-Istati l-oħra kollha tal-SADC aderenti mal-FSE primarjament iwettqu kummerċ mal-Afrika t'Isfel u ma' Stati oħra fil-kontinent Afrikan, li jenfasizza l-objettiv tal-integrazzjoni regionali.

Fl-2021, l-UE kienet l-akbar sieħba kummerċjali tal-Afrika t'Isfel, li tirrappreżenta 22 % tal-kummerċ totali tagħha. L-esportazzjonijiet tal-Afrika t'Isfel lejn l-UE kienu diversi, inkluzi l-prodotti agroalimentari, il-vetturi, il-kimiċi, u l-makkinarju, li kienu jammontaw għal 54 % tal-esportazzjonijiet tagħha lejn l-UE. Is-suq tal-UE kien ta' benefiċċju speċjali għas-settur agrikolu. Oġġetti kapitali u b'valu miżjud ogħla jammontaw għal sehem akbar tal-esportazzjonijiet tal-Afrika t'Isfel lejn l-UE meta mqabbla mal-bqija tad-dinja.

L-UE-27 għandha wkoll l-ogħla post fost l-isħab magħżula fil-kummerċ tal-merkanzija mal-Mozambique. Madankollu, il-kummerċ tal-Mozambique f'merkanzija maċ-Čina aktar minn ittrippla mill-2016 - minn € 0,5 biljun għal € 1,6 biljun fl-2022. Bl-istess mod, il-kummerċ tal-merkanzija bejn il-Mozambique u l-Indja aktar milli rdoppja, u żdied minn EUR 0,9 biljun fl-2016 għal EUR 2,2 biljun fl-2022. Meta mqabbla, iż-żieda fil-kummerċ tal-merkanzija bejn

l-UE u l-Mozambique ma kinitx daqshekk impressjonanti, minn EUR 1,7 biljun (2016) għal EUR 2,6 biljun (2022).

L-attività kummerċjali tan-Namibja laħqet EUR 16-il biljun fl-2022, li kibret b'terz mill-iffirmar tal-FSE fl-2016. Il-kummerċ tagħha mal-UE kważi rdoppja minn EUR 1,1 biljun għal EUR 2 biljun. B'mod notevoli, il-kummerċ tan-Namibja maċ-Ċina kiber kważi disa' darbiet, minn EUR 0,3 biljun għal EUR 2,6 biljun, u qabeż il-kummerċ bejn l-UE u n-Namibja. B'kuntrast, l-Istati Uniti u l-Indja għadhom lura ħafna, b'EUR 0,6 biljun u EUR 0,4 biljun rispettivament.

Il-kummerċ bejn l-UE u l-Botswana baqa' stabbli minkejja tfixkil żgħir fl-2020 minħabba l-pandemija, u reġa' stabbilixxa ruħu lura fl-2022. B'differenza mill-Istati tal-SADC oħra aderenti mal-FSE, iċ-Ċina sabet diffikultà biex tistabbilixxi preżenza b'sahħitha fil-Botswana. Madankollu, il-kummerċ bejn iċ-Ċina u l-Botswana rdoppja minn EUR 0,1 biljun għal EUR 0,4 biljun bejn l-2016 u l-2022, filwaqt li l-kummerċ bejn l-UE u l-Botswana naqas minn EUR 2,6 biljun għal EUR 1,8 biljun mill-2021 sal-2022.

Fost l-isħab tal-SADC aderenti mal-FSE, l-Eswatini u l-Lesoto għandhom kapaċitajiet kummerċjali relativament żgħar. Il-kummerċ tal-Eswatini laħaq EUR 4,3 biljun fl-2022 (żieda minn EUR 2,9 biljun fl-2016), biċ-Ċina tkun is-sieħba kummerċjali ewlenija tiegħu b'EUR 0,3 biljun fl-2022. Il-kummerċ bejn l-UE u l-Eswatini varja bejn EUR 0,1 biljun u EUR 0,2 biljun mill-2016. Il-kummerċ tal-Lesoto mal-UE żdied b'mod sinifikanti, u laħaq EUR 0,3 biljun fl-2022, filwaqt li l-kummerċ tiegħu maċ-Ċina baqa' EUR 0,1 biljun. Il-kummerċ ma' shab oħra bhall-Istati Uniti, il-Brazil, ir-Russja u r-Renju Unit kien minimu. Il-kummerċ tal-Indja mal-Lesoto laħaq EUR 0,1 biljun biss fl-2020.

**ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI
LI R-RAPPORTEUR IRČIEVA KONTRIBUT MINGĦANDHOM**

F'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura, ir-rapporteur jiddikjara li irċieva kontribut mill-entitajiet jew il-persuni li ġejjin fit-thejjija tar-rapport, sal-adozzjoni tiegħu fil-kumitat:

Entità u/jew persuna
Representative United Nations Development Programme, Botswana
Representative World Bank, Botswana
Representative of the Botswana Ministry of Investment, Trade and Industry
SATUCC, BFTU and Bocongo (SADC-Council of NGOs), Botswana
Botswana Centre for Human Rights
German Ambassador to Botswana
Friedrich-Ebert-Stiftung, Botswana Office
Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit (GiZ), Representatives of Botswana and Germany
Representatives of the Embassy of Botswana to the EU
Head of Unit Department Africa, German Ministry for Development and Cooperation (BMZ)
Ambassador of Namibia to the EU
Representatives of the Embassy of Mozambique to the EU
Representatives of the Embassy of Lesotho to the EU
Representatives of the Embassy of Eswatini to the EU
Representatives EU Delegation Namibia
hanseWasser Bremen GmbH
Representatives of City Council of Windhoek, Namibia,
Representatives of the Senate of Bremen, Germany
Representatives of Trade Union Congress of Namibia (TUCNA)
Friedrich-Ebert-Stiftung, Namibia Office
Institute for Economic Justice, South Africa
Ambassador of the EU to South Africa
Trade Representatives, EU Delegation South Africa
German Ambassador to South Africa
German Chamber of Commerce South Africa
Ambassador of the Republic of South Africa to the EU
Friedrich-Ebert-Stiftung, South Africa Office

Il-lista ta' hawn fuq hija mfassla taħt ir-responsabbiltà eskluživa tar-rapporteur.

MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Shubija Ekonomika (FSE) bejn l-UE u l-Komunità ghall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika (SADC) (2023/2065(INI))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-Ftehim ta' Shubija Ekonomika bejn l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa, u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE, min-naħha l-oħra¹,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Settembru 2016 dwar il-proposta għal Deċiżjoni tal-Kunsill dwar il-konklużjoni tal-Ftehim ta' Shubija Ekonomika bejn l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħha wahda, u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE, min-naħha l-oħra²,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tas-6 ta' Ottubru 2022 dwar l-eżitu tar-rieżami tal-Kummissjoni tal-Pjan ta' Azzjoni ta' 15-il Punt dwar il-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli³,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-23 ta' Ĝunju 2022 dwar il-futur tar-relazzjonijiet kummerċjali UE-Afrika⁴,
- wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-25 ta' Marzu 2021 dwar Strategija gdida UE-Afrika – shubija għal żvilupp sostenibbli u inkluživ⁵,
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-18 ta' Frar 2021 bit-titolu “Rieżami tal-Politika Kummerċjali - Politika Kummerċjali Miftuħa, Sostenibbli u Assertiva” (COM(2021)0066),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Dicembru 2019 bit-titolu “Il-Patt Ekoloġiku Ewropew” (COM(2019)0640),
- wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-5 ta' Marzu 2020 bit-titolu “Unjoni ta' Ugwaljanza: Strategija ta' Ugwaljanza Bejn is-Sessi ghall-2020-2025” (COM(2020)0152),
- wara li kkunsidra d-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni tal-11 ta' Ottubru 2022 bit-titolu “Individual information sheets on implementation of EU Trade Agreements” (Fuljetti ta' informazzjoni individwali dwar l-implimentazzjoni tal-Ftehimiet Kummerċjali tal-UE) (SWD(2022)0730),
- wara li kkunsidra d-dokument ta' pozizzjoni tal-Kummissjoni dwar il-Valutazzjoni tal-Impatt għas-Sostenibbiltà b'appoġġ għan-negozjati kummerċjali mal-Angola għall-

¹ GU L 250, 16.9.2016, p. 3.

² GU C 204, 13.6.2018, p. 222.

³ GU C 132, 14.4.2023, p. 99.

⁴ GU C 32, 27.1.2023, p. 74.

⁵ GU C 494, 8.12.2021, p. 80.

- adeżjoni fl-FSE bejn l-UE u l-SADC,
- wara li kkunsidra l-Ftehim għall-Facilitazzjoni tal-Investiment Sostenibbli bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika tal-Angola (FFIS bejn l-UE u l-Angola),
- wara li kkunsidra l-Konvenzjoni Qafas tan-NU dwar it-Tibdil fil-Klima, inkluż il-Ftehim ta' Parigi tal-2015,
- wara li kkunsidra l-Agenda 2030 tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Iżvilupp Sostenibbli,
- wara li kkunsidra l-pubblikazzjoni tal-Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Kummerċ u l-Iżvilupp (UNCTAD) tad-19 ta' Ottubru 2021 bit-titolu “Transforming Southern Africa: Harnessing Regional Value Chains and Industrial Policy for Development” (Trasformazzjoni tal-Afrika t’Isfel: L-isfruttar tal-Katini ta’ Valur Reġjonali u l-Politika Industrijali għall-Iżvilupp),
- wara li kkunsidra l-Ftehim li jistabbilixxi ż-Żona ta’ Kummerċ Hieles Kontinentali Afrikana,
- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni Kongunta tas-26 Laqgħa Interparlamentari bejn l-UE u l-Afrika t’Isfel, li saret fil-31 ta’ Ottubru u l-1 ta’ Novembru 2018,
- wara li kkunsidra l-Viżjoni SADC 2050,
- wara li kkunsidra l-Istrateġija u l-Pjan Direzzjonali għall-Industrializzazzjoni tal-SADC (2015-2063),
- wara li kkunsidra l-opinjoni fuq inizjattiva propria tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew bit-titolu “Il-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli tal-Generazzjoni li Jmiss – Rieżami tal-pjan ta’ azzjoni ta’ 15-il punt”⁶,
- wara li kkunsidra l-evalwazzjoni *ex post* tal-Ftehim ta’ Šhubja Ekonomika UE-SADC – Rapport tal-Bidu tal-21 ta’ Ĝunju 2023,
- wara li kkunsidra l-laqgħat tal-Kumitat għall-Kummerċ u l-Iżvilupp tal-FSE bejn l-UE u l-SADC, b’mod partikolari s-sitt sad-disa’ laqgħa tiegħi,
- wara li kkunsidra r-Rapport Globali tal-2021 dwar il-Kriżiċċi tal-Ikel,
- wara li kkunsidra l-istudju tad-Direttorat Ĝenerali tal-Parlament Ewropew għas-Servizzi ta’ Riċerka Parlamentari tat-22 ta’ Novembru 2023 bit-titolu “EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective” (Ftehim ta’ Šhubja Ekonomika bejn l-UE u l-Komunità għall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika: Perspettiva ġeoekonomika)⁷,
- wara li kkunsidra l-Artikolu 54 tar-Regoli ta’ Proċedura tiegħi, kif ukoll l-Artikolu

⁶ GU C 105, 4.3.2022, p. 40.

⁷ Studju – ‘EU-Southern African Development Community Economic Partnership Agreement: A geo-economic perspective’ (Ftehim ta’ Šhubja Ekonomika bejn l-UE u l-Komunità għall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika: Perspettiva ġeoekonomika), Parlament Ewropew, Direttorat Ĝenerali għas-Servizzi ta’ Riċerka Parlamentari, 22 ta’ Novembru 2023.

1(1)(e) u l-Anness 3 tad-deċiżjoni tal-Konferenza tal-Presidenti tat-12 ta' Dicembru 2002 dwar il-proċedura għall-ghoti ta' awtorizzazzjoni għat-tfassil ta' rapporti fuq inizjattiva propria,

- wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għall-Iżvilupp,
- wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Kummerċ Internazzjonali (A9-0024/2024),
- A. billi l-bidliet geopolitiċi, inkluži l-pandemija tal-COVID-19, il-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna u l-konseguenzi ekonomiċi tagħha, wasslu għar-ripożizzjonament tal-Afrika u biex il-pajjiżi tan-Nofsinhar Globali jkollhom rwol aktar awtodeterminat fix-xena dinji, li javvanzaw l-interessi u l-kontributi tagħhom stess;
- B. billi l-assocjazzjoni ta' pajjiżi importanti tan-Nofsinhar Globali fl-alleanza BRICS (il-Brazil, ir-Russja, l-Indja, iċ-Ċina u l-Afrika t'Isfel), li għandha tigi estiża b'sitt pajjiżi oħra mill-2024 wara d-deċiżjoni tas-summit BRICS f'Awwissu 2023, tenfasizza l-importanza li tinżamm il-kooperazzjoni man-nazzjonijiet tan-Nofsinhar Globali fuq termini ugwali u ekwi;
- C. billi l-Afrika t'Isfel għandha rwol prominenti bħala pont bejn l-Unjoni Ewropea u l-kontinent Afrikan u bħala sieħba fl-indirizzar tal-isfidi globali;
- D. billi l-Ftehim ta' wara Cotonou se jsir il-qafas ġenerali l-ġdid għall-FSE kollha, inkluż l-FSE mal-SADC, kif ukoll referenza ewlenja għal rieżamijiet futuri ta' dawn il-ftehimiet;
- E. billi l-partecipazzjoni shiha tal-partijiet ikkonċernati, jiġifieri s-socjetà civili, ir-rappreżentanti tan-negozju u t-trade unions, fl-implementazzjoni u l-monitoraġġ tal-FSE bejn l-UE u l-SADC hija essenzjali għall-identifikazzjoni f'waqtha tal-isfidi, l-opportunitajiet u l-prioritajiet u ghall-monitoraġġ tal-azzjonijiet maqbula rispettivi;
- F. billi l-Angola tinsab fil-proċess li tingħaqad mal-FSE bejn l-UE u l-SADC; billi l-UE u l-Angola kkonkludew negozjati dwar FFIS bejn l-UE u l-Angola;
- G. billi t-trattament speċjali u differenzjat huwa prinċipju fundatur tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO) u l-prinċipju tal-Koerenza tal-Politiki għall-Iżvilupp għandu jiggwida r-relazzjonijiet kummerċjali tal-UE mal-pajjiżi li qed jiżviluppaw;
- H. billi l-inugwaljanza bejn il-ġeneri tiswa lill-Afrika sub-Saħarjana medja ta' 6 % tal-PDG annwali tar-reġjun, u dan jipperikola l-isforzi tal-kontinent għal żvilupp uman u tkabbir ekonomiku inkluživi; billi zieda ta' wieħed fil-mija fl-inugwaljanza bejn il-ġeneri tnaqqas l-indiċi tal-iżvilupp tal-bniedem ta' pajjiż b'0,75 %;
- I. billi l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE qed jiffaċċjaw sfidi bħal inugwaljanzi profondi u dipendenza qawwija fuq l-esportazzjonijiet ta' materja prima mhux ipprocessata u prodotti agrikoli;
- J. billi dawn l-inugwaljanzi wrew li huma ostakolu għall-isforzi ta' industrializzazzjoni fuq baži wiesha u xi drabi jwasslu għall-koruzzjoni, u jehtieg l-iżvilupp ta' politiki differenzjati biex jiġu indirizzati l-inugwaljanzi ekonomiċi fi ħdan u bejn il-pajjiżi fir-

reġjun tal-SADC;

- K. billi l-Viżjoni SADC 2050 hija bbażata fuq tliet pilastri: l-iżvilupp industrijali u l-integrazzjoni tas-suq, l-iżvilupp tal-infrastruttura b'appoġġ għall-integrazzjoni reġjonali, u l-iżvilupp tal-kapital soċjali u uman;
- L. billi l-Istrateġja u l-Pjan Direzzjonali għall-Industrijalizzazzjoni tal-SADC 2015-2063 jidentifikaw tliet toroq ta' tkabbir preferuti għall-industrijalizzazzjoni bbażata fuq ir-riżorsi fir-reġjun: l-ipproċċasar tal-komoditajiet agrikoli, l-ipproċċasar tal-minerali, u ktajjen ta' valur industrijali u bbażati fuq is-servizzi;
- M. billi l-pajjiżi li qed jiżviluppaw jiffaċċejaw diskrepanza ta' USD 2,5 triljun f'finanzjament annwali biex jilħqu l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs) sal-2030; billi l-investiment dirett barrani (FDI) huwa strument għall-finanzjament tal-Àgħda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli u l-SDGs korrispondenti; billi tali kapital jista' jappoġġja l-holqien tal-impjieg i-t-titjib soċjali u ambjentali kif stabbilit fl-SDGs; billi l-ghan li jiġi attirat l-investiment għandu jimxi id f'id mar-rikonoxximent, fil-kuntest tal-ftehimiet internazzjonali ta' investiment, li l-partijiet għal dawn il-ftehimiet għandhom ifittxu li jtejbu l-livelli tagħhom ta' protezzjoni ambjentali jew tal-ħaddiema, u ma jdghajfuhomx jew inaqqsuhom;
- N. billi l-objettiv tal-Istrateġja ta' Industrijalizzazzjoni tal-SADC u l-Pjan Direzzjonali 2015–2063 huwa li jiġu żviluppati u jipparteċipaw fil-ktajjen tal-valur reġjonali u globali;
- O. billi t-trasport u l-infrastruttura digitali huma meħtieġa biex jiġu żviluppati ktajjen ta' valur reġjonali u biex l-Istati tal-SADC jiġu integrati dejjem aktar fil-ktajjen tal-valur globali;
- P. billi l-elementi kruċjali għal partecipazzjoni b'success fil-katina tal-valur huma l-finanzjament, il-ħiliet, it-teknoloġija, l-infrastruttura u l-logistika;
- Q. billi l-pandemija tal-COVID-19 wessħġħet b'mod sinifikanti d-diskrepanzi fl-investiment fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE u llimitat l-ispażju fiskali tagħhom;
- R. billi l-konsegwenzi tal-miżuri meħuda għall-prevenzjoni tat-tixrid tal-COVID-19 affettwaw b'mod sinifikanti l-ghajxien tal-popolazzjonijiet, b'mod partikolari fl-Istati tal-Eswatini u tal-Lesoto, li jiddependu mill-Qsim tal-Frontieri u x-Xogħol fl-Afrika t'Isfel;
- S. billi l-volatilità tal-prezzijiet tal-komoditajiet matul il-pandemija tal-COVID-19 ikkawżat ħsara ekonomika severa lill-pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE li jiddependu fuq id-dħul mit-taxxa mill-industriji estrattivi;
- T. billi l-livell baxx ta' produzzjoni lokali ta' prodotti tas-saħħha jżomm ir-reġjun dipendenti fuq il-produzzjoni internazzjonali għall-akkwist ta' prodotti tas-saħħha vitali, inkluži vaċċini essenzjali kontra l-COVID-19;

Il-proċess ta' monitoraġġ u rieżami tal-FSE

- 1. Jilqa' l-ewwel proċess ta' rieżami mniedi f'Novembru 2021 wara li l-FSE kien ġie

applikat proviżorjament mill-2016 u jistenna li jkun jista' juri r-rabta bejn l-FSE u l-iżvilupp sostenibbli; jistieden lill-Kummissjoni taħdem mas-shab tal-SADC biex tawanza kummerċ ġust, inkluživ u sostenibbli sabiex l-FSE, meta jiġi implementat b'mod effettiv, ikun jista' jiġura u jikkontribwixxi għall-iżvilupp sostenibbli fir-reġjun; iheġġeg lill-Kummissjoni fl-evalwazzjoni *ex post* tal-FSE bejn l-UE u l-SADC biex tanalizza bir-reqqa l-impatt tal-FSE fuq l-SDGs, l-ekonomiji informali u lokali, l-integrazzjoni reġjonali u pan-Afrikana, id-diversifikazzjoni ekonomika, il-ġlied kontra t-tibdil fil-klima, inkluż il-kontribut tal-industriji domestiċi għal dan l-isforz, u l-appoġġ effettiv tal-Global Gateway u l-programm tal-Għajnejha għall-Kummerċ tal-UE fil-kuntest tal-FSE bejn l-UE u l-SADC; ifakkar li dan il-ftehim jiffoka primarjament fuq il-kummerċ tal-merkanzija u ma jindirizzax il-kummerċ fis-servizzi, l-investiment, jew kwistjonijiet oħra bħad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, il-kompetizzjoni u l-akkwist pubbliku; jistieden lill-partijiet jikkunsidraw dawn il-kwistjonijiet fir-rieżamijiet futuri, peress li teżisti dispożizzjoni għan-negozjar dwar dawn il-kwistjonijiet fil-futur;

2. Itenni l-pożizzjoni tiegħu dwar l-importanza tal-involviment tas-socjetà civili fl-implementazzjoni u l-monitoraġġ tal-FSE; jiddispjaċih għall-fatt li ġie osservat involviment limitat tas-socjetà civili matul l-implimentazzjoni tal-FSE; jenfasizza, f'dan ir-rigward, il-htiega li tiġi promossa b'mod attiv il-partecipazzjoni tas-socjetà civili; jinnota li l-partecipazzjoni attiva tal-organizzazzjonijiet tas-socjetà civili u tal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-gruppi tan-nisa u l-organizzazzjonijiet tal-istudenti, fil-process ta' monitoraġġ u evalwazzjoni tista' tipprovd għarfien u feedback siewja dwar l-impatt tal-ftehim fuq in-nisa u ż-żgħażaq;
3. Jirrikonoxxi li t-thejjija tar-rapport kongunt ta' monitoraġġ dwar l-FSE qed tawanza b'pass aktar bil-mod milli mistenni; jirrikonoxxi l-limitazzjonijiet tal-kapaċitā ffacċejjati mill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE f'dan ir-rigward; ifakkar li, skont l-approċċ il-ġdid tal-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli, il-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, inklużi l-organizzazzjonijiet tas-socjetà civili, ir-rappreżentanti tan-negozju u t-trade unions, għandhom ikunu involuti f'dan l-eżerċizzju ta' rendikont u mħegġa jagħmlu proposti biex jimmassimizzaw l-effettività tal-FSE u li l-FSE għandu jiġi modernizzat biex jiġi stabbilit Grupp Konsultattiv Domestiku, li sar prattika komuni f'FSE oħra; huwa favur partecipazzjoni aktar strutturata tal-partijiet ikkonċernati fir-rigward tal-implimentazzjoni konkreta tal-aspetti kollha ta' sostenibbilta fl-FSE bejn l-UE u l-SADC; iheġġeg lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex jikkonformaw mal-impenji miftiehma skont l-FSE biex jinvolvu lill-atturi tas-socjetà civili;
4. Jirrikonoxxi li huma meħtieġa arrangamenti tranzitorji flessibbli biex l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jikkonformaw mar-rekwiżiti tal-kummerċ u l-iżvilupp sostenibbli fl-FSE u ma' impenji internazzjonali oħra;
5. Jistenna li, skont l-eżitu tar-rieżami, l-FSE jiġi adattat jew possibbilment estiż fi ftehimiet komplementari sabiex tiġi kkonsolidata u approfondita s-shubija bejn l-UE u l-pajjiżi tan-Nofsinhar tal-Afrika b'reazzjoni għall-bidliet geopolitici u għall-isfidi tat-tibdil fil-klima;
6. Jilqa' l-aspirazzjonijiet ta' dekarbonizzazzjoni tal-Angola, pajjiż li kien jiddependi hafna fuq l-industriji estrattivi tiegħu;
7. Jilqa' l-fatt li fil-qafas tal-FFIS bejn l-UE u l-Angola, qed jiġu previsti miżuri għall-bini

tal-kapaċitā fiskali;

Bilanci kummerċjali

8. Jilqa' l-fatt li r-relazzjonijiet kummerċjali bejn l-UE u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE kibru b'mod sinifikanti, kemm fil-livell reġionali kif ukoll f'dak bilaterali, bl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jkunu jistgħu jiksbu surplus kummerċjali; iqis li dan juri l-kontribut pozittiv tal-FSE għall-iżvilupp ekonomiku, filwaqt li l-effetti pozittivi mixtieqa fuq l-impieg, il-kooperazzjoni ekonomika reġionali u d-diversifikazzjoni u l-modernizzazzjoni tal-ekonomija għadhom ma laħqux il-potenzjal tagħhom u għandhom jiġu segwiti bħala priorità; jinnota li l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jesportaw principally il-ħagar prezżjuż, oġġetti tal-injam, it-trasport⁸, prodotti minerali u prodotti agrikoli, bħall-frott u l-ħaxix, lejn l-UE; jinnota, madankollu, li l-esportazzjonijiet tal-Afrika t'Isfel lejn l-UE huma aktar diversi u jinkludu prodotti b'valur miżjud oħla;
9. Jenfasizza li bl-eċċeazzjoni tal-Afrika t'Isfel, l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE primarjament jagħmlu kummerċ fir-regjun; jinnota li l-kummerċ mal-Afrika t'Isfel għadu jirrappreżenta 80 % tal-kummerċ tal-UE mal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE u li l-kummerċ tal-Afrika t'Isfel fil-merkanzija ma' pajjiżi Afrikani oħra jirrappreżenta biss 17 % tal-kummerċ barrani totali tagħha; jinnota li l-kummerċ intra-SADC jammonta għal 23 % tal-kummerċ totali tal-Istati tal-SADC; jirrikonoxxi li x-xejriet kummerċjali intra-SADC huma differenti mill-kummerċ bilaterali bejn l-UE u l-SADC; jirrimka li b'mod ġenerali, ma kien hemm l-ebda titnej fid-diversifikazzjoni u s-sehem tal-manifattura fil-PDG għadu dghajnej; jisħaq li ekonomiji diversifikati jagħmlu l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE aktar reżiljenti għal xokkijiet esterni; jisħaq fuq l-importanza li jissahħu l-ktajjen tal-valur reġionali;
10. Jisħaq li l-FSE għandu jappoġġja dinamika kummerċjali gdida bejn il-Partijiet permezz tal-liberalizzazzjoni asimetrika progressiva tal-kummerċ bejniethom; jisħaq ukoll li jista' jsaħħa, iwessa' u japprofondixxi l-kooperazzjoni fl-oqsma kollha rilevanti għall-kummerċ u għaldaqstant isaħħa ukoll is-shubija bejn il-pajjiżi tal-SADC u l-UE; jisħaq fuq l-importanza tal-principju tal-liberalizzazzjoni asimetrika tal-kummerċ bħala ghoddha biex jitrawmu t-tkabbir ekonomiku u l-żvilupp sostenibbli tal-pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE;
11. Jissottolinja li filwaqt li l-FSE jistgħu jipprovdu vantaġġi sinifikanti għall-pajjiżi Afrikani, tal-Karibew u tal-Paciċiku (AKP), dawn għandhom ukoll ghadd ta' sfidi u žvantagġi; jinsisti, għaldaqstant, li dawk li jfasslu l-politiki għandhom jikkunsidraw bir-reqqa dawn il-fatturi u jaħdnu biex jiżguraw li l-FSE jiġu implementati b'mod li jimmassimizza l-benefiċċċi għall-partijiet kollha involuti;
12. Ifakk li l-Partijiet kollha għandhom dejjem jaġixxu fuq il-baži tal-principji tas-solidarjetà u interess reċiproku sabiex iteċċu l-kollaborazzjoni produktiva tagħhom, jissodisfaw l-impenji u l-obbligi tagħhom u jiffacilitaw il-kapaċitā tal-pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE biex ikomplu jimplimentaw il-ftiehim;

⁸ Cipollina, M., "The Trade Growth under the EU-SADC Economic Partnership Agreement: An Empirical Assessment" (It-Tkabbir Kummerċjali fl-ambitu tal-Ftehim ta' Shubija Ekonomika bejn l-UE u l-SADC: Valutazzjoni Empirkali). *Economies* Vol. 10, Nru 12, 2022.

Ostakoli tekniċi għall-kummerċ

13. Ifakk li l-FSE bejn l-UE u l-SADC għandu l-ġhan li jippromwovi l-integrazzjoni regionali u li l-ftehim għandu jkun element kostitwenti għaż-Żona ta' Kummerċ Hieles Kontinentali Afrikana mnedja fl-2021; jinnota li l-integrazzjoni regionali għandha l-isfidi abbaži ta' ħinijiet twal ta' stennija fil-qsim tal-fruntieri, spejjeż għoljin fil-fruntieri u konnettivitā transfruntiera inadegwata; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jżidu l-kooperazzjoni fl-infrastruttura, il-kummerċ digitali u c-certifikazzjoni, inkluż fl-ambitu tal-Inizjattiva Global Gateway; jisħaq fuq l-importanza li tingħata priorità lill-progetti regionali tat-trasport u tal-infrastruttura fir-regjun biex tiġi approfondita l-integrazzjoni regionali u jiżdiedu l-flussi intra-kummerċjali; ifakk li jid-htiega li jiġi promoss l-iżvilupp effiċċenti tal-infrastruttura transfruntiera, l-armonizzazzjoni tar-regolamenti u t-tishħiħ tal-kooperazzjoni bejn l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE sabiex jinħoloq reġjun tal-SADC interkonness; jistieden lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jarmonizzaw ir-regolamenti u l-proċeduri relatati mad-dwana u t-trasport sabiex jissimplifikaw il-proċessi transfruntiera, inaqqsu d-dewmien u jippromwovu ambient favorevoli għall-kummerċ u l-investimenti;
14. Jisħaq fuq il-htiega li jiġu formalizzati l-arrangamenti tax-xogħol transfruntiera biex jiġi promoss ix-xogħol decenti, jiġu protti d-drittijiet tal-ħaddiema u jiġi żgurat l-iżvilupp soċjali u ekonomiku fir-regjun; jirrikoxxi l-isfidi specifiċi li jiffaċċejaw in-nisa, b'mod partikolari fil-kuntest tax-xogħol transfruntier, inklużi l-vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-korruzzjoni;
15. Iheġġeg lill-Kummissjoni u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jestendu l-impenn tagħhom għall-ħolqien ta' ambient abilitanti li jappoġġja l-mobbiltà tax-xogħol legali u trasparenti, filwaqt li jissalvagwardjaw id-drittijiet u d-dinjità tal-ħaddiema;

Regoli tal-origini

16. Jilqa' t-thabbira tal-Kummissjoni dwar l-attivazzjoni tal-akkumulazzjoni regionali mal-pajjiżi tal-Unjoni Doganali tan-Nofsinhar tal-Afrika (SACU); ifakk li l-introduzzjoni ta' regoli tal-origini flessibbli hija essenzjali biex jintlaħqu l-objettivi ta' integrazzjoni regionali; jisħaq li r-regoli tal-origini jridu jippromwovu l-objettivi taż-Żona ta' Kummerċ Hieles Kontinentali Afrikana (AfCFTA); ifakk li l-FSE jeħtieg li jappoġġja l-iżvilupp ulterjuri tal-AfCFTA;

Tilwim kummerċjali u kwistjonijiet ta' access għas-suq

17. Jinnota li seħħew ostakoli kummerċjali fir-rigward tal-miżuri sanitarji u fitosanitarji (SPS), b'mod partikolari għat-tjur u l-frott taċ-ċitru; Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jużaw il-fora u l-mekkaniżmi ta' kooperazzjoni miftiehma fl-ambitu tal-FSE biex jindirizzaw il-bidliet fir-regolamenti tal-SPS fi stadju bikri u f'atmosfera ta' kooperazzjoni sabiex tkun tista' tittieħed azzjoni xierqa f'waqtha; ifakk li l-Parlament Ewropew għandu jkun infurmat bis-shiħ fil-qafas tar-rieżami li jiżgura li l-miżuri SPS applikati mill-Afrika t'Isfel ikunu konformi mar-rekwiziti tal-Unjoni u d-dispożizzjonijiet tal-FSE u ma jagħmlux hsara lis-sahħha tal-pjanti tal-produzzjoni tal-Unjoni u tal-SADC; jirrikoxxi li l-Kummissjoni tat-appoġġ tekniku u finanzjarju lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex jikkonformaw mar-rekwiziti tal-miżuri SPS u jitlob monitoraġġ bir-reqqa tal-ħidma biex jitnaqqsu r-riskji għas-sahħha; jirrakkomanda li jinstabu soluzzjonijiet għall-ostakoli kummerċjali kkawżati mir-

rekwiżiti SPS permezz ta' diskussionijiet politici ta' livell għoli;

Bini tal-kapacitajiet

18. Jinnota li l-governanza u l-kapacità fiskali u istituzzjonali jibqgħu l-akbar sfidi għall-implimentazzjoni effettiva tal-FSE;
19. Jenfasizza l-importanza tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp u l-assistenza teknika u finanzjarja bħala fatturi essenzjali biex jintlaħqu l-objettivi fl-ambitu tal-FSE u għall-kooperazzjoni ta' beneficiċju bejn il-Partijiet;
20. Ifakk li l-implimentazzjoni ta' dawn l-FSE tista' tkun ta' sfida għal pajjiżi tal-AKP iżgħar li m'għandhomx riżorsi u infrastruttura; jappella biex l-UE u l-Istati Membri tagħha jassistu lill-pajjiżi shab tagħhom li qeqħdin jiżviluppaw sabiex ikunu jistgħu jieħdu vantaġġi shiħ mill-opportunitajiet ippreżentati mill-FSE;
21. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jintensifikaw l-isforzi tagħhom f'assistenza teknika; jistieden lill-Kummissjoni tespandi b'mod sinifikanti l-komunikazzjoni u l-kooperazzjoni tagħha mal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE u tipprovdilhom u, fejn xieraq, lill-kumpaniji u lill-organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili tagħhom, appoġġ f'waqtu fl-implimentazzjoni tal-proġetti tal-UE li ġejjin u fit-twettiq ta' impenji internazzjonali oħra bħall-Ftehimiet Ambjentali Multilaterali, il-Konvenzjonijiet tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO) u l-Principi Gwida tan-NU dwar in-Negozju u d-Drittijiet tal-Bniedem;

Żvilupp ekonomiku, soċjali u ambjentali;

22. Jikkonkludi li l-FSE ma rnexxilux japrofondixxi l-ktajjen tal-valur reġjonali u dawk fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE u bejniethom b'xi mod sinifikanti, iżda għandu jsaħħa id-diversifikazzjoni tal-esportazzjonijiet u tal-ktajjen tal-valur miżjud reġjonali, kif ukoll johloq ktajjen tal-provvista aktar reżiljenti li jistgħu jadattaw għal tfixxil futur tal-iżvilupp soċjoekonomiku tal-SADC; jissottolinja l-importanza li jiġu żviluppati ktajjen tal-valur reġjonali għar-reżiljenza ekonomika tar-reġjun; jistenna li l-FSE jikkontribwixxi aħjar għall-ġlieda kontra l-problemi dejjiema tas-sovranità tal-ikel u t-tnejx tal-faqar fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE; ifakk li l-objettiv tal-FSE huwa li jinħolqu effetti pozittivi fuq l-iżvilupp ekonomiku u l-integrazzjoni reġjonali; jishaq li l-FSE għad għandu potenzjal kbir biex javvanza l-iżvilupp sostenibbli u li dan għandu jiġi segwit bħala priorità;
23. Jissottolinja x-xewqa li jithalla biżżejjed spazju ta' politika għall-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex jinħoloq valur miżjud lokali; jemmen li l-UE għandha tappoġġja b'mod attiv lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE fl-isforzi tagħhom biex javvanzaw fil-katina tal-valur; jenfasizza li l-ġestjoni effettiva tal-ispeċjalizzazzjoni reġjonali hija essenzjali biex jiġi massimizzat il-potenzjal tal-ktajjen tal-valur reġjonali u teħtieġ strutturi u politiki ta' governanza kooperattivi; jistieden lill-UE u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jaħdmu lejn l-iżvilupp ta' infrastruttura digħi ta' kwalità għolja, inklużi networks tal-broadband u pjattaformi digħi, biex itejbu l-konnattività, jippromwov l-kummerċ elettroniku u jiffaċilitaw l-iskambju ta' informazzjoni u servizzi bejn il-fruntieri;
24. Jissottolinja l-importanza kritika tal-katina tal-valur tas-servizz biex jiġi xprunat it-

tkabbir ekonomiku, titrawwem l-innovazzjoni u tissaħħaħ il-kooperazzjoni reġjonali fir-reġjun tal-SADC; jenfasizza l-potenzjal fis-setturi tas-servizzi fir-reġjun tal-SADC, li jinkludu s-servizzi finanzjarji, it-turiżmu u t-telekomunikazzjoni;

25. Jissottolinja l-importanza tal-impenn tal-UE għal kooperazzjoni multilaterali u biex jiġu żgurati l-interessi kummerċjali tal-Ewropa filwaqt li fl-istess ħin jiġu indirizzati wħud mill-interessi ewlenin tal-pajjiżi tal-AKP, b'mod partikolari fir-rigward tal-integrazzjoni reġjonali;
26. Ifakkar fis-soluzzjoni b'żewġ pilastri biex jiġu indirizzati l-isfidi tat-taxxa li jirriżultaw mid-digitalizzazzjoni u l-globalizzazzjoni tal-ekonomija, kif intlaħaq qbil mill-membri tal-Organizzazzjoni ghall-Kooperazzjoni u l-Izvilupp Ekonomiċi u tal-G20 fi ħdan il-Qafas Inkluživ dwar l-Erożjoni tal-Baži tat-Taxxa u t-Trasferiment tal-Profitti;
27. Jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jiżguraw li r-rata tat-taxxa korporattiva minima globali maqbula ta' 15 % għall-intrapriżi multinazzjonali tīgħi applikata b'mod effettiv; jissottolinja li din ir-rata ta' taxxa minima hija mistennija tiġġenera madwar USD 150 biljun kull sena fi dħul addizzjonali mit-taxxa globali;
28. Jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-pajjiżi li qed jiżviluppaw ikunu jistgħu jeżerċitaw bis-shiħ id-drittijiet tagħhom skont id-dispozizzjonijiet ta' trattament speċjali u differenzjali tad-WTO, b'mod partikolari biex tīgħi żgurata s-sigurata tal-ikel tagħhom; jistieden lill-Kummissjoni taġġorna l-komunikazzjoni tagħha tal-2009 dwar il-kummerċ ġust⁹;
29. Jisħaq li hemm htiega urġenti li jsiru sforzi konġunti estensivi lejn id-dekarbonizzazzjoni u li dan jiġi appoġġjat b'finanzjament sostanzjali, kif ukoll li jitwettqu trasferimenti estensivi tat-teknoloġija; jenfasizza s-sinifikat tal-kollaborazzjoni konġunta fil-promozzjoni tal-iżvilupp sostenibbli u l-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, filwaqt li jitrawwem it-tkabbir ekonomiku; jisħaq li l-istababiliment ta' sħubijiet tal-enerġija mal-pajjiżi tar-reġjun tal-SADC irid jiffoka mhux biss fuq l-implimentazzjoni tal-Patt Ekologiku fl-Ewropa, iżda fl-istess ħin irid jimmira li jipprovd iż-l-ġurġu tal-SADC;
30. Ittenni li t-tranżizzjoni ekologika toffri l-potenzjal li tkun ġeneratur ta' impjieggi ta' kwalità u ekologiċi li jistgħu jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għall-qerda tal-faqar u ghall-inklużjoni soċjali, kemm fl-Istati Membri tal-UE kif ukoll fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE;
31. Jissottolinja l-importanza li jsir investiment fl-edukazzjoni u fl-izvilupp tal-ħiliet imfassla għall-isforzi ta' dekarbonizzazzjoni, filwaqt li jiġu indirizzati l-isfidi tat-tranżizzjoni ġusta;
32. Iqis li l-proġetti għat-titjib tal-infrastruttura lokali fil-pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE b'raba mas-ħubijiet tal-bliet huma utli sabiex isostnu s-ħubijiet klimatiċi bejn l-UE u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE individwali b'mod decentralizzat, u biex japrofondixxu l-iskambji bejn il-muniċipalitajiet fin-Nofsinhar tal-Afrika u l-UE; huwa

⁹ Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-5 ta' Mejju 2009 bit-titolu "Kontribut għall-Izvilupp Sostenibbli: Ir-rwol tal-kummerċ Fair Trade u l-iskemi mhux governattivi ta' assigurazzjoni ta' sostenibilità relatati mal-kummerċ" (COM(2009)0215),

konvint li l-iskambji municipali jagħmluha possibbli għall-experti Afrikan u Ewropej li jiżviluppaw soluzzjonijiet xierqa għall-problemi għall-iżvilupp tal-infrastruttura lokal; jilqa' l-fatt li tali progetti ta' shubija huma appoġġjati mill-programm "Local Authorities: Partnership for Sustainable Cities 2020" (Awtoritajiet Lokali: Shubijiet għal bliet sostenibbli 2020); jistieden lill-Kummissjoni tkompli tassisti lill-pajjiżi tal-SADC aderenti mal-FSE biex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-politika ambjentali tal-UE u żżomm dan il-programm ta' finanzjament; iheġġeg lill-Kummissjoni, lis-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna u lid-delegazzjonijiet tal-UE jiffacilitaw id-djalogu bl-għan li jippromwovu fehim reciproku dwar l-impatt tal-inizjattivi klimatiċi tal-UE, bħall-introduzzjoni tar-Regolament dwar il-Mekkaniżmu ta' Agġustament tal-Karbonju fil-Frontieri (CBAM) u r-Regolament dwar id-Deforestazzjoni, u l-legiżlazzjoni futura tal-Unjoni dwar id-diliġenza dovuta;

33. Jishaq li l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE huma partikolarment affettwati mill-impatti tat-tibdil fil-klima; ifakkar li l-agrikoltura fin-Nofsinhar tal-Afrika hija affettwata kemm mill-ghargħar kif ukoll min-nixfiet; iheġġeg lill-Kummissjoni u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jintensifikaw il-kooperazzjoni tagħhom fl-iżvilupp ta' sistemi xierqa ta' twissija bikrija u koordinazzjoni bejn il-ministeri rilevanti tal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE sabiex jintlaħqu l-objettivi tal-Kontribuzzjonijiet Stabbiliti fil-livell Nazzjonali;
34. Jilqa' l-isforzi tal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE u tal-Kummissjoni biex jistabbilixxu kooperazzjoni iktar mill-qrib dwar sistemi reżiljenti tal-ikel u s-sovranità tal-ikel fi ħdan il-proċess ta' rieżami; iqis li din il-kooperazzjoni hija opportunità li tippromwovi d-Dikjarazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Bdiewa u Persuni Ohra li Jaħdmu f'Żoni Rurali u l-Konvenzjonijiet tal-ILO orjentati lejn l-agrikoltura bħall-Konvenzjoni Nru. 129 dwar l-ispezzjoni tax-xogħol fl-agrikoltura, il-Konvenzjoni Nru. 10 dwar l-età minima fl-agrikoltura u l-Konvenzjoni Nru. 11 dwar id-dritt ta' assoċċazzjoni fl-agrikoltura; ifakkar il-fatt li l-kapaċità tal-agroekoloġija li tirrikoncilja d-dimensjonijiet ekonomiċi, ambjentali u soċjali tas-sostenibbiltà għet-rikonoxxuta fir-rapporti storici mill-Grupp Intergovernattiv ta' Esperti dwar it-Tibdil fil-Klima u mill-Pjattaforma Intergovernattiva tal-Politika tax-Xjenza dwar il-Bijodiversità u s-servizzi Ekosistemici, kif ukoll mill-Bank Dinji u mill-valutazzjoni agrikola globali mmexxija mill-FAO (IAASTD);
35. Jishaq fuq il-ħtieġa ta' sforzi fil-bini ta' ktajjen tal-valur reżiljenti għat-tibdil fil-klima fi ħdan l-agroindustria u l-iżvilupp ta' varjetajiet ta' għeleggħi reżistenti għan-nixfa u tekniki ta' pproċessar adattati għall-klima;
36. Jenfasizza li l-aċċess għall-ilma nadif u għall-facilitajiet sanitari huwa fundamentali għas-sostenibbiltà agrikola; jishaq fuq il-ħtieġa ta' strategiji komprensivi għall-ġestjoni tal-ilma; jenfasizza li n-nuqqas ta' aċċess għall-ilma nadif u s-sanità fir-regjun tal-SADC huwa ostakolu għall-iżvilupp sostenibbli;
37. Jitlob li jitwettqu u jiġu kondiżiżi inizjattivi regionali tal-agroproċessar fost l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE sabiex jiġi promoss l-iskambju tal-gharfien u l-kondiżjoni tal-ahjar prattiki; jitlob li jiġi mmonitorjat il-progress li sar fil-ktajjen tal-valur regionali fl-ipproċessar agrikolu;

Generu

38. Jirrikonoxxi r-rwol vitali tan-nisa fl-iżvilupp ekonomiku tar-reġjun tal-SADC u l-importanza li jinħoloq ambjent favorevoli li jissalvagwardja d-drittijiet tagħhom; jistieden lill-Kummissjoni tagħti priorità lill-kwistjonijiet tal-ġeneru fil-kuntest tal-implementazzjoni tal-FSE, pereżempju billi torganizza workshops dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri bejn, fost l-ohrajn, l-organizzazzjonijiet tad-drittijiet tan-nisa fl-UE u fil-pajjiżi tal-SADC, billi tqajjem kuxjenza fost l-awtoritajiet nazzjonali u l-kumpaniji dwar il-potenzjal ekonomiku mhux sfruttat li jirriżulta mid-diskriminazzjoni kontra n-nisa u billi tghinhom jidtifikaw l-ixprunaturi politici, ekonomici u soċjali li jxekklu l-avvanz tan-nisa Afrikani u jitlob li jkun hemm politiki u azzjonijiet konkreti biex jingħalaq id-distakk bejn il-ġeneri; jisħaq fuq l-importanza li n-nisa u ż-żgħażaq jingħataw is-setgħa fir-reġjun tal-SADC billi jissahħaħ l-aċċess tagħhom ghall-finanzi, ir-riżorsi u l-partecipazzjoni ekonomika; jistieden lill-UE u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jiżguraw aċċess ugħali u mingħajr xkiel għas-servizzi u r-riżorsi finanzjarji għan-nisa u ż-żgħażaq, u l-promozzjoni tal-inklużjoni finanzjarja;

Investiment

39. Jirrimarka li l-finanzi u l-investimenti ekoloġici jeħtieg li jiżdiedu b'mod sinifikanti sabiex jintlaħqu l-ghajnejiet tal-Āġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli u l-Ftehim ta' Parigi u biex tavvanza t-tranzizzjoni għal ekonomija b'livell baxx ta' karbonju u reżiljenti għall-klima fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE;
40. Jistieden lill-UE u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jesploraw b'mod attiv mekkaniżmi innovattivi għall-finanzjament ekoloġiku, inkluži bonds ekoloġici, fondi ta' investiment iffukati fuq il-klima u sħubijiet pubbliċi-privati, filwaqt li jisfruttaw pjattaformi internazzjonali biex jattiraw investimenti fi progetti sostenibbli u reżiljenti għat-tibdil fil-klima; jistieden lill-UE teżerċita l-influwenza tagħha fil-kisba ta' prattiki ta' finanzjament imtejba minn istituzzjonijiet bħall-Bank Dinji u fit-tiġħi tar-rwol tal-Fond Monetarju Internazzjonali fit-naqqis tad-dejn tal-pajjiżi b'dejn kbir u għalhekk jistieden lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jużaw l-influwenza tagħhom biex jesploraw approċċi godda li jilliberaw il-finanzjament għall-adattament għat-tibdil fil-klima; jenfasizza l-ħtieġa ta' miżuri proattivi biex ikomplu jattiraw aktar investimenti, b'mod partikolari f'setturi strategici u innovattivi, li jistgħu jwasslu għal riżultati ta' kwalità oħħla u jrawmu żvilupp aktar sostenibbli, li jista' jirriżulta f'benefiċċji fit-tul kemm għall-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE kif ukoll għall-UE; iħegġeg ukoll lill-UE u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex flimkien jesploraw possibilitajiet ta' finanzjament innovattiv bħall-iżgħurar ta' self u sussegwentement l-allokazzjoni tiegħu taħt kundizzjonijiet xierqa biex jiffinanzja l-infrastruttura pubblika f'oqsma kruċjali bħall-enerġija, il-provvista tal-ilma, ir-riimi tal-iskart u r-riċċikla;
41. Jistieden lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jintensifikaw l-isforzi tagħhom fil-fora internazzjonali, inkluża d-WTO, biex jippromwovu żieda fil-finanzjament internazzjonali għall-klima;
42. Jinnota li l-istokk ta' investiment tal-Istati Membri tal-UE fl-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE għadu oħħla b'mod sinifikanti minn dak tal-Istati Uniti jew tac-Ċina;
43. Iqis ukoll li hemm bżonn urgenti li jiżdied l-investiment sostenibbli fir-reġjun tal-SADC u jistenna li jiġu identifikati oħħsa ta' investiment li jidhru partikolarment adattati għal sħubijiet ta' investiment bejn l-UE u l-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE; jappella għal

Tim Ewropa biex ikun ikkoordinat aħjar fl-approċċ tal-identifikazzjoni u l-implementazzjoni ta' miżuri xierqa biex jiżdied l-investiment; jishaq li l-kisba tal-SDGs teħtieg investimenti massivi fl-appoġġ tal-infrastruttura u d-diversifikazzjoni lil hinn mid-dipendenza fuq komoditajiet primarji u lejn prodotti industrijali ta' valur għoli; jishaq li l-politika ta' investment tal-UE għandha tħin lill-pajjiżi li qed jiżviluppaw, b'mod partikolari l-pajjiżi Afrikani, biex jattiraw l-FDI u jnaqqasu d-diskrepanza fil-finanzjament biex jintlaħqu l-SDGs; jenfasizza li l-ħolqien ta' impiegħi deċenti jrid ikun fattur ewljeni ghall-appoġġ tal-investiment fir-regjun tal-SADC, li jippermetti oqfsa nazzjonali robusti għad-drittijiet tal-bniedem u d-diligenza dovuta ambjentali; jissottolinja l-importanza li l-kumpaniji lokali jiġu involuti kull fejn possibbli fil-proċess ta' implementazzjoni biex jinżammu l-fondi investiti fir-regjun, tingħata spinta lill-impiegħi u jiġi ffacilitat it-trasferiment tal-ħiliet; jemmen li l-fondi tal-Global Gateway għandhom jiżdied u li jrid jiżdied is-sehem tal-ghotjet għal investimenti pubblici li huma ugwalment meħtieġa ;

44. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jiżguraw li meta jagħżlu u jappoġġjaw il-proġetti tal-Global Gateway, id-djalogu soċjali jeħtieg li jkun parti integrali mill-qafas iċċiż-żebbu kollha;
45. Jistieden lill-Kummissjoni tikkoordina aħjar l-aġenziji nazzjonali individwali ta' kreditu għall-esportazzjoni tal-Istati Membri tal-UE sabiex tallinja mal-prioritajiet tal-Patt Ekologiku Ewropew;
46. Jissottolinja s-sinifikat tal-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs) fl-iżvilupp ekonomiku tal-Istati tal-SADC, filwaqt li jirrikoxxi l-potenzjal u r-rwol tagħhom; itenni l-ħtieġa li titqajjem kuxjenza dwar il-benefiċċi u l-opportunitajiet tal-ftehim, b'mod partikolari għall-SMEs;
47. Jenfasizza l-importanza ta' involviment proattiv mill-intrapriżi tas-settur privat fl-implementazzjoni u l-monitoraġġ tal-FSE bejn l-UE u l-SADC;
48. Jistieden lill-Kummissjoni tippromwovi u tinkoräggixxi b'mod attiv il-partecipazzjoni fi programmi ta' bini tal-kapaċità u inizjattivi reġjonali mmirati lejn it-tiġi tal-kapaċità tal-investiment u tal-esportazzjoni, filwaqt li trawwem ambjent tas-suq aktar favorevoli għall-SMEs;
49. Jilqa' l-introduzzjoni ta' programmi tal-UE bħall-programm Support to Improving the Investment and the Business Environment (Appoġġ għat-Titjib tal-Investment u l-ġħall-Ambjent tan-Negozju) bl-ġhan li tittejjeb il-klima tan-negozju u tal-investiment fl-Istati tal-SADC; jitlob, f'dan il-kuntest, li jiġi previst aktar finanzjament fil-perjodu finanzjarju li jmiss sabiex tingħata spinta akbar lit-tkabbir u l-iżvilupp tas-settur privat, kif ukoll biex jinħolqu opportunitajiet ta' impiegħ għall-popolazzjoni lokali, u b'hekk jitnaqqas il-faqar;
50. Jisħaq li qafas legali u fiskali trasparenti u prevedibbli se jgħin biex jippromwovi l-integrazzjoni reġjonali u jattira investimenti dirett barrani;

L-adeżjoni tal-Angola

51. Jirrikoxxi l-importanza tas-SIFA bejn l-UE u l-Angola għal dan il-Ftehim bħala approċċ ġdid biex jinbena l-qafas legali u fiskali trasparenti u prevedibbli meħtieġ li

jrawwem id-diliġenza dovuta tal-investituri biex jattiraw investiment sostenibbli u responsabbi, u jenfasizza d-dispozizzjonijiet miftiehma fir-rigward tal-impenji dwar il-ġeneru, it-tibdil fil-klima u l-iżvilupp sostenibbli; iheġġeg lil pajjiżi oħra fir-reġjun jikkunsidraw ftehimiet ta' facilitazzjoni tal-investiment sostenibbli simili mal-UE, li jinkludu kontributi determinati fil-livell nazzjonali fit-tfassil tagħhom; jissottolinja li s-SIFA bejn l-UE u l-Angola għandha tikkontribwi xixx ghall-attrazzjoni u l-espansjoni tal-investiment sostenibbli fl-Angola, kif ukoll għall-promozzjoni tad-diversifikazzjoni ekonomika, filwaqt li fl-istess hin tintegra l-impenji ambjentali u tad-drittijiet tax-xogħol, u ma għandux ikollha l-effett oppost; jenfasizza l-opportunitajiet ta' investiment sostenibbli fis-settur agrikolu sensittiv ghall-klima, l-investimenti fl-enerġija rinnovabbli u fl-infrastruttura reziljenti għat-tibdil fil-klima, kif ukoll l-iżvilupp tal-ħiliet; jistieden lill-Kummissjoni tagħti priorità lill-proġetti ta' kooperazzjoni li jippromwovu l-impenji ta' sostenibbiltà stabbiliti fis-SIFA bejn l-UE u l-Angola fi ħdan il-Programm Indikattiv Pluriennali għall-Angola; jemmen li ftehimiet bħas-SIFA bejn l-UE u l-Angola jistgħu jipprovd qafas legali u organizzattiv għal investiment sostenibbli li jnaqqas id-dipendenza tal-Angola fuq iż-żejt u l-gass; jilqa' l-fatt li s-SIFA bejn l-UE u l-Angola tinkludi aspetti importanti tal-implimentazzjoni prattika tal-investimenti bħat-trasparenza u l-prevedibbiltà tal-investimenti, is-simplifikazzjoni tal-proċeduri ta' approvazzjoni, l-istabbiliment ta' punti fokali ta' investituri interessati, il-proċeduri għall-evitar u r-riżoluzzjoni tat-tilwim u għad-diliġenza dovuta tal-investituri; jistieden lill-UE u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jikkunsidraw jekk Ftehim ta' Facilitazzjoni tal-Investiment Sostenibbli għandux jikkomplementa l-FSE; jistieden lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE biex jidħlu f'neqozjati dwar din il-kwistjoni, jekk ikun meħtieg;

52. Jilqa' t-talba tal-Angola biex tingħaqad mal-FSE bejn l-UE u l-SADC; jittama, f'dan il-kuntest, li l-proċess tan-neqozjati jibda mingħajr aktar dewmien; iqis li jekk l-Angola tingħaqad mal-FSE bejn l-UE u l-SADC jew kwalunkwe strument internazzjonali separat vinkolanti u li jista' jiġi infurzat bejn l-UE u l-Istati tal-SADC, is-SIFA bejn l-UE u l-Angola għandu jiġi adattat kif xieraq;
53. Ifakk li skont il-valutazzjoni tal-impatt tal-Kummissjoni, l-Angola tiffaċċja kwistjonijiet ta' kapacità fl-implimentazzjoni effettiva tal-FSE; jistieden lill-Kummissjoni tassisti lill-Angola fil-bini tal-kapacitajiet;

Materja prima

54. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE jsaħħu l-kooperazzjoni permezz ta' fora formali, kif ukoll sħubijiet strategiċi u pjanijjiet direzzjonali ta' implementazzjoni dwar il-materja prima kritika, sabiex jiżguraw provvista diversifikata u sostenibbli ta' materja prima ewlenija għat-tranżizzjoni ekologika, it-tranżizzjoni digitali u t-tranżizzjoni ġusta, iteċċu r-riċiklagħ tar-riżorsi naturali u l-ġestjoni tal-iskart, jappoġġjaw lill-industriji nazzjonali biex javvanzaw fil-katina tal-valur mill-estrazzjoni sal-ipproċessar tal-materja prima u jippromwovu prattiki ta' estrazzjoni responsabbi, b'mod partikolari billi jirrikoxxu u japplikaw il-kunsens liberu, minn qabel u infurmat tal-popolazzjoni lokali affettwata mill-proġetti tal-estrazzjoni minerarja u billi jgħiġi beneficiċċi tul il-katina tal-provvista u tal-produzzjoni kollha; huwa konvint li l-estrazzjoni tal-materja prima jehtieg li sseħħ b'rispett tal-istandardi ambjentali, u tad-drittijiet tax-xogħol u tal-bniedem, inkluži d-drittijiet tal-popli indiġeni; jitlob il-parċeċċipazzjoni kontinwa u wiesgħa tal-partijiet

ikkonċernati rilevanti kollha, inkluži l-komunitajiet lokali u indigeni; huwa favur riformi politici li jindirizzaw is-sjeda tal-art u tal-minjieri, id-drittijiet tax-xogħol u l-ġustizzja soċċali sabiex jittaffew il-kunflitti u jitħegġeg l-investiment sostenibbli; jinsab imħasseb dwar kazijiet ta' ksur tad-drittijiet tal-bniedem u l-livell għoli ta' ħsara ambjentali kkawżata minn xi kumpanji tal-estrazzjoni minerarja;

55. Jilqa' s-Shubija Strategika man-Namibja, li għandha l-għan li tibni l-iżvilupp tal-idrogħu rinnovabbli u l-ktajjen tal-valur tal-materja prima kritika; ifakk fil-ħtieġa li tiġi żviluppata l-infrastruttura meħtieġa, bħal faċilitajiet tal-enerġija rinnovabbli, networks tat-trasport u centri ta' riċerka, biex jiġi ffaċilitati l-produzzjoni u d-distribuzzjoni tal-idrogħu rinnovabbli;
56. Jitlob, f'dan il-kuntest, li jiġu stabbiliti pjattaformi ta' kondiżjoni tal-gharfien u networks ta' riċerka sabiex jiġi ffaċilitat l-iskambju tal-ahjar prattiki, l-esperjenzi u s-soluzzjonijiet innovattivi bejn l-Istati Membri; iqis li huwa utli li l-kooperazzjoni teknoloġika tiġi estiża għal oqsma oħra;
57. Jisħaq li t-talba tal-UE biex jiġi pprojbiti t-taxxi fuq l-esportazzjoni tal-materja prima ilha ostakolu fil-proċess tan-negożjati dwar il-ftehimiet ta' sħubija ekonomika, meta jitqies li t-taxxi u d-dazji tal-esportazzjoni mhumiex ipprojbiti fi ħdan is-sistema tad-WTO; ifakk fid-dritt tal-pajjiżi Afrikani li jirregolaw il-materja prima fl-interess pubbliku tagħhom; jappella lill-UE biex, skont dan, iżżomm lura milli tadotta politika kummerċjali li tipprobixxi, bħala regola ġenerali, lill-pajjiżi li qeqħid jiżviluppaw milli jimponu taxxi fuq l-esportazzjoni tal-materja prima, sakemm din tkun kompatibbli mar-regoli tad-WTO;

Deroga minn TRIPS

58. Jinnota li l-proposta originali, fost l-oħrajn, tal-Indja u tal-Afrika t'Isfel għal deroga mid-Drittijiet tal-Proprietà Intellettuali Relatati mal-Kummerċ (TRIPS) għall-vaċċini tal-COVID intlaqgħet b'reazzjonijiet differenti fil-bidu u aktar tard ġiet appoġġjata mill-UE; jisħaq li fil-futur, is-ħubija bejn partijiet ugħwali għandha tinvolvi aktar djalogu; jistieden lill-UE u lill-Istati Membri tagħha u lill-Membri tad-WTO biex imexxu 'l-quddiem id-diskussjonijiet li ilhom mistennija fid-WTO dwar l-estensjoni tad-deċiżjoni TRIPS tat-12-il Konferenza Ministerjali biex il-flessibbiltajiet miftiehma fil-livell tad-WTO jiġu estiżi għat-terapewtiċi u d-dijanjostiċi; f'dan il-kuntest, jistieden lill-Kummissjoni tistabbilixxi qafas ta' politika ċar biex tiżgura li s-sistema futura ta' licenzjar obbligatorju tal-UE tkun konformi mal-flessibbiltajiet miftiehma tat-TRIPS; jitlob kooperazzjoni ugħwali aktar b'saħħitha mal-Istati tal-SADC aderenti mal-FSE f'dan il-kuntest;
59. Jilqa' l-isforzi li saru fi ħdan is-ħubija Strategika bejn l-UE u l-Afrika t'Isfel biex tinbena infrastruttura għall-produzzjoni tal-vaċċini; jisħaq li din l-infrastruttura trid tinkludi l-produzzjoni tal-vaċċini kontra l-COVID-19;

◦ ◦ ◦

60. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni kif ukoll lill-gvernijiet u lill-parlamenti tal-Istati tal-Komunità għall-

Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika aderenti għall-Ftehim ta' Sħubija Ekonomika.

OPINJONI TAL-KUMITAT GHALL-IŻVILUPP

ghall-Kumitat ghall-Kummerċ Internazzjonali

dwar l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Šhubija Ekonomika (FSE) bejn l-UE u l-Komunità ghall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika (SADC)
(2023/2065(INI))

Rapporteur għal opinjoni: Karsten Lucke

SUĞGERIMENTI

Il-Kumitat ghall-Iżvilupp jistieden lill-Kumitat ghall-Kummerċ Internazzjonali, bhala l-kumitat responsabbli, biex jinkorpora s-suġġerimenti li ġejjin fil-mozzjoni għal riżoluzzjoni tiegħu:

1. Jilqa' l-ewwel evalwazzjoni ex post tal-Ftehim ta' Šhubija Ekonomika (FSE) bejn l-UE u l-Komunità ghall-Iżvilupp tan-Nofsinhar tal-Afrika (SADC); jenfasizza li l-FSE jipprevedi li l-kummerċ u l-investiment jikkontribwixxu ghall-għan ta' żvilupp sostenibbli fid-dimensjonijiet ekonomici, soċjali u ambjentali tiegħu; jinnota, madankollu, li għad fadal ħafna sfidi fil-pajjiżi shab tal-SADC fir-rigward tad-diversifikazzjoni ekonomika, il-kompetitività, it-tkabbir, l-istat tad-dritt, it-tnejja tħalli, id-drittijiet tax-xogħol, il-htif tal-art u l-protezzjoni ambjentali;
2. Jevidenzja l-importanza tal-kooperazzjoni ghall-iżvilupp u l-assistenza teknika u finanzjarja bhala fatturi essenzjali biex jintlaħqu l-objettivi skont il-FSE u ghall-kooperazzjoni ta' beneficiċju bejn il-Partijiet;
3. Jirrimka li l-integrazzjoni reġjonali u subreġjonali tidher b'mod prominenti fl-FSE bejn l-UE u l-SADC, peress li dan jirrappreżenta strument b'saħħtu biex jintlaħqu l-objettivi tal-ftehim; jishaq li l-FSE bejn l-UE u l-SADC għandu jappoġġja l-integrazzjoni reġjonali u subreġjonali, jippromwovi l-ktajjen ta' valur reġjonali fl-SADC u fl-Afrika b'mod aktar wiesa', u fl-ahħar mill-ahħar jintegra l-pajjiżi li qeqħdin jiżviluppaw fl-ekonomija dinjija b'mod sostenibbli; jishaq, barra minn hekk, li l-kooperazzjoni finanzjarja għall-iżvilupp tal-UE mal-pajjiżi tal-SADC għandha tassisti l-kooperazzjoni ekonomika reġjonali u l-isforzi ta' integrazzjoni tagħhom b'mod li jagħti spinta lill-kummerċ intra-Afrikan usa';
4. Jirrikonoxxi li l-pajjiżi shab tal-SADC jenħtieg li jibbenefikaw mill-FSE, peress li dan iżid il-kapaċità tagħhom li jaġħtu spinta lid-diversifikazzjoni ekonomika u jiproduċu prodotti manifatturati li għandhom valur miżjud; jirrimka li l-FSE jenħtieg li jikkontribwixxi għad-diversifikazzjoni tal-ktajjen tal-valur fil-pajjiżi tal-SADC u l-ekonomiji tagħhom, li jaġħmilha wkoll neċċessarja li jkun hemm regoli kummerċjali globali ġusti u favur l-iżvilupp; jirrimka, barra minn hekk, li għandu jinkoragġixxi politiki kummerċjali u ta' żvilupp ibbażati fuq il-promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem,

l-istat tad-dritt u d-demokrazija, joħloq impjieg i lokali u valur miżjud filwaqt li jgħin fil-ġlied kontra l-inugwaljanzi u t-tnaqqis u l-qedda eventwali tal-ġuħ u l-faqar b'mod sostenibbli;

5. Jissottolinja d-diffikultajiet finanzjarji u tekniċi li l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs) lokali jesperjenzaw biex jissodisfaw ir-regolamenti u l-istandardi tal-UE li huma meħtieġa qabel ma jesportaw lejn is-suq tal-UE, li jistgħu jeskludu l-parti l-kbira tal-SMEs mill-benefiċċi tal-FSE; jishaq fuq il-ħtieġa li tīġi pprovduta assistenza adegwata lill-SMEs sabiex tīġi żgurata l-konformità tagħhom mar-rekwiziti tal-UE u l-access għas-swieq tal-UE, u ġhal sensibilizzazzjoni dwar l-użu tal-kwoti tariffarji;
6. Jishaq li l-FSE jenħtieg li jikkontribwixxi għat-tishħiħ tal-kompetittivitā u t-tkabbir ekonomiku sostenibbli fil-pajjiżi SADC fi ħdan il-FSE permezz ta' kummerċ ġust u sistema ta' investimenti li tqis id-differenzi fil-livell ta' żvilupp bejn l-UE u s-shab tagħha tal-SADC fi ħdan il-FSE;
7. Jishaq li t-talba tal-UE biex jiġu pprojbiti t-taxxi fuq l-esportazzjoni tal-materja prima ilha ostaklu fil-proċess tan-negożjati dwar il-FSE, meta jitqies li t-taxxi u d-dazji tal-esportazzjoni mħumiex ipprojbiti fi ħdan is-sistema tad-WTO; ifakkarr fid-dritt tal-pajjiżi Afrikani li jirregolaw il-materja prima fl-interess pubbliku tagħhom; jappella lill-UE biex, skont dan, iżżomm lura milli tadotta politika kummerċjali li tipprobixxi, bħala regola generali, lill-pajjiżi li qegħdin jiżviluppaw milli jimponu taxxi fuq l-esportazzjoni tal-materja prima, sakemm din tkun kompatibbli mar-regoli tad-WTO;
8. Ifakkarr li l-pajjiżi tal-SADC fi ħdan il-FSE gew affettwati mill-pandemija minħabba tnaqqis fid-dħul fiskali xprunat, pereżempju, minn attivitā ekonomika mnaqqsa u prezziżiet varjabbli tal-komoditajiet u flusssi kummerċjali; jissottolinja, f'dan il-kuntest, l-importanza ta' governanza tajba u assistenza fil-bini tal-kapaċitā għall-iżvilupp sostenibbli, b'mod partikolari fir-rigward tal-istabbiliment ta' sistemi fiskali sostenibbli u l-ġlied kontra l-evażjoni tat-taxxa, sabiex jgħinu biex tīġi sfruttata l-kapaċitā fiskali għal aktar żvilupp ekonomiku u soċjali u biex jithares l-ambjent; ifakkarr li l-UE jeħtieg li tappoġġja bil-qawwa t-tishħiħ tal-istituzzjonijiet u l-bini komprensiv tal-kapaċitā fissettur pubbliku tal-pajjiżi sħab;
9. Jishaq li l-FSE għandu jappoġġja dinamika kummerċjali gdida bejn il-Partijiet permezz tal-liberalizzazzjoni asimmetrika progressiva tal-kummerċ bejniethom; jishaq ukoll li jista' jsahħħah, iwessa' u japprofonixxi l-kooperazzjoni fl-oqsma kollha rilevanti għall-kummerċ u għaldaqstant isahħħah ukoll is-sħubija bejn il-pajjiżi tal-SADC u tal-UE; jishaq fuq l-importanza tal-principju tal-liberalizzazzjoni asimmetrika tal-kummerċ bħala għodda biex jitrawmu t-tkabbir ekonomiku u l-iżvilupp sostenibbli tal-pajjiżi tal-SADC fi ħdan il-FSE;
10. Jappella lill-UE tiżgura li l-FSE jikkontribwixxi għall-istabbiliment ta' qafas regolatorju reġjonali effettiv, prevedibbli u trasparenti għall-kummerċ u l-investimenti, b'risspett shiħ tal-ftiehimiet u l-linji gwida internazzjonali rilevanti; jenfasizza li l-FSE jridu jikkontribwixxu b'mod pozittiv għall-implimentazzjoni taż-Żona ta' Kummerċ Hieles Kontinentali Afrikana (AfCFTA) u l-attrazzjoni tal-kapital privat, kif ukoll għall-bini ta' ktajjen tal-valur reġjonali rezilenti u sostenibbli, u b'hekk jagħtu spinta u jiddiversifikaw il-kummerċ intra-Afrikan, li huwa indispensabbi għat-trawwim ta'

żvilupp sostenibbli fit-tul u ghall-kisba tal-ghanijiet tal-Àgenda 2030; huwa tal-fehma li l-appoġġ tal-UE ghall-AfCFTA jenħtieg li jkun akkumpanjat mill-iżvilupp ta' oqfsa regolatorji li, min-naħha tagħhom, jaderixxu ma' standards soċjali u ambjentali stretti;

11. Ifakk li l-kapitolu attwali tal-FSE dwar l-iżvilupp tas-sostenibbiltà tal-kummerċ (TSD) għandu kamp ta' applikazzjoni limitat rigward l-impenji vinkolanti u d-dispożizzjonijiet dwar id-djalogu mas-soċjetà civili; jemmen li l-FSE għandhom jintegraw b'mod sistematiku kapitolu obbligatorju u infurzabbli dwar l-iżvilupp sostenibbli li jirrifletti l-oħla standards tax-xogħol u ambjentali sabiex jintlahqu l-ghanijiet tal-Àgenda 2030, li jinvolvi, pereżempju, l-inklużjoni ta' impenji ta' sostenibbiltà b'saħħithom relatati mal-Ftehim ta' Pariġi dwar il-Klima, il-Qafas Globali tal-Bijodiversità Kunming-Montreal, l-istandards internazzjonali tax-xogħol li huma fundamentali, u l-ugwaljanza bejn issessi u l-emancipazzjoni tan-nisa; ifakk, b'mod partikolari, li, biex il-kapitolu dwar l-iżvilupp tas-sostenibbiltà tal-kummerċ jkun effettiv dan għandu jkun kopert mill-mekkaniżmu għas-soluzzjoni tat-tilwim; jilqa' l-integrazzjoni ta' kapitolu dwar l-iżvilupp tas-sostenibbiltà tal-kummerċ fil-FSE tal-UE mal-Kenja; iheġġeġ lill-Kummissjoni tibni fuq dan u tfitħex li ssahħħah il-kapitolu fil-FSE dwar l-iżvilupp tas-sostenibbiltà tal-kummerċ fil-process ta' rieżami li għaddej tal-FSE mal-SADC;
12. Ifakk fl-importanza li jkunu permessi eċċeżżjonijiet għall-principju tat-trattament nazzjonali u l-obbligu li jiġi eliminati t-taxxi fuq l-esportazzjoni sabiex jiġi promossi u protetti industriji li għadhom jibdew u li huma essenzjali għad-diversifikazzjoni tal-ekonomiji tal-pajjiżi shab, biex b'hekk tingħata spinta lill-iżvilupp tagħhom skont l-Artikolu XVII:C u l-Artikolu XXIV tal-Ftehim Ġenerali dwar it-Tariffi u l-Kummerċ;
13. Jevidenzja l-importanza ta' involviment wiesa', sistematiku u sinifikanti tas-shab għall-iżvilupp, is-soċjetà civili lokali u reġjonali, id-dinja akademika, it-trade unions u rappreżentanti tas-settur privat fl-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoniex *ex post* tal-FSE sabiex jiġi żgurat li l-FSE jissodisfa l-ħtiġijiet tal-popolazzjoni filwaqt li jiggarrantixxi l-principji fundamentali tal-iżvilupp sostenibbli; jinnota li l-kamp ta' applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-FSE dwar id-djalogu mas-soċjetà civili huwa limitat meta mqabel ma' ftehimiet kummerċjali reċenti oħra tal-UE; jishaq fuq il-ħtieġa li jissahħħaħ ir-rwol konsultattiv tas-soċjetà civili; jappella biex jiġi stabbilit mekkaniżmu formali għall-involviment tas-soċjetà civili filwaqt li jfakk li l-pjattaformi attwali, bħall-oqfsa nazzjonali ta' monitoraġġ b'diversi partijiet ikkonċernati tal-Àgenda 2030 tal-Unjoni Afrikana, jistgħu jiġi ingranati wkoll għall-involviment mas-soċjetà civili fil-kuntest tal-FSE;
14. Jissottolinja li filwaqt li l-FSE jistgħu jipprovd u vantaġġi sinifikanti għall-pajjiżi Afrikani, tal-Karibew u tal-Paciċiku (AKP), dawn għandhom ukoll għadd ta' sfidi u žvantagġi; jinsisti, għaldaqstant, li dawk li jfasslu l-politiki għandhom jikkunsidraw bir-reqqa dawn il-fatturi u jaħdmu biex jiżguraw li l-FSE jiġi implementati b'mod li jimmassimizza l-benefiċċċi għall-partijiet kollha involuti;
15. Ifakk li l-Partijiet kollha għandhom dejjem jaġixxu fuq il-baži tal-principji tas-solidarjetà u interess reċiproku sabiex itejbu kollaborazzjoni produktiva, jissodisfaw l-impenji u l-obbligi tagħhom u jiffacilitaw il-kapaċċità tal-pajjiżi tal-SADC fi ħdan il-FSE biex ikomplu jimplimentaw il-Ftehim;

16. Ifakkar li jista' jkun ta' sfida għal pajjiżi tal-AKP iżgħar li m'għandhomx riżorsi u infrastruttura biex jimplimentaw dawn il-FSE; jappella biex l-UE u l-Istati Membri tagħha jassistu lill-pajjiżi shab tagħhom li qegħdin jiżviluppaw sabiex ikunu jistgħu jieħdu vantaġġi shiħ mill-opportunitajiet ippreżentati minn dawn il-FSE;
17. Ifakkar fil-htiega li jkun hemm impenn favur standards u ftehimiet internazzjonali għal kooperazzjoni internazzjonali effiċċenti;
18. Jissottolinja l-importanza tal-impenn tal-UE għal kooperazzjoni multilaterali u biex jiġu żgurati l-interessi kummerċjali tal-Ewropa filwaqt li fl-istess ħin jiġu indirizzati wħud mill-interessi ewlenin tal-pajjiżi tal-AKP, b'mod partikolari fir-rigward tal-integrazzjoni reġjonali;
19. Ifakkar fis-soluzzjoni b'żewġ pilastri biex jiġu indirizzati l-isfidi tat-taxxa li jirriżultaw mid-digitalizzazzjoni u l-globalizzazzjoni tal-ekonomija, kif intlaħaq qbil mill-membri tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiči u tal-G20 fi ħdan il-Qafas Inkluživ dwar l-Erożjoni tal-Baži tat-Taxxa u t-Trasferiment tal-Profitti;
20. Jappella lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jiżguraw li r-rata tat-taxxa korporattiva minima globali maqbula ta' 15 % għall-intrapriżi multinazzjonali tīgħi applikata b'mod effettiv; jissottolinja li din ir-rata ta' taxxa minima hija mistennija tiġġenera madwar USD 150 biljun kull sena fi dħul addizzjonal mit-taxxa globali.

**ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI
LI R-RAPPORTEUR GHAL OPINJONI RČIEVA KONTRIBUT MINGĦANDHOM**

Ir-rapporteur tiddikjara, taħt ir-responsabbiltà esklużiva tagħha, li ma rċeviet l-ebda kontribut minn xi entità jew persuna li għandha tissemma' f'dan l-Anness skont l-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura.

**INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI
FIL-KUMITAT LI JINTALAB JAGHTI OPINJONI**

Data tal-adozzjoni	28.11.2023
Rizultat tal-votazzjoni finali	+ : 14 - : 1 0 : 6
Membri preżenti ghall-votazzjoni finali	Barry Andrews, Alessandra Basso, Stéphane Bijoux, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Charles Goerens, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Sostituti preżenti ghall-votazzjoni finali	Benoît Biteau, Ilan De Basso, Malte Gallée, Marlene Mortler
Sostituti (skont l-Artikolu 209(7)) preżenti ghall-votazzjoni finali	Peter Jahr, France Jamet

**VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJET
FIL-KUMITAT LI JINTALAB JAGHTI OPINJONI**

14	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	György Hölvényi, Peter Jahr, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens
S&D	Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke

1	-
ID	France Jamet

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Alessandra Basso
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Malte Gallée

Tifsira tas-simboli użati:

- + : favur
- : kontra
- 0 : astensjoni

**INFORMAZZJONI DWAR L-ADOZZJONI
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI**

Data tal-adozzjoni	24.1.2024	
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: -: 0:	34 3 4
Membri preženti ghall-votazzjoni finali	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Roman Haider, Heidi Hautala, Karin Karlsbro, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Ernő Schaller-Baross, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez	
Sostituti preženti ghall-votazzjoni finali	Marek Belka, Michiel Hoogeveen, Liudas Mažylis	
Sostituti (skont l-Artikolu 209(7)) preženti ghall-votazzjoni finali	Hildegard Bentele, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Włodzimierz Karpiński, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Lucia Vuolo	

**VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJET
FIL-KUMITAT RESPONSABBLI**

34	+
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó, Ernő Schaller-Baross
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Daniel Caspary, Włodzimierz Karpíński, Gabriel Mato, Liudas Mažylis, Sven Simon, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Izaskun Bilbao Barandica, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Domènec Ruiz Devesa, Joachim Schuster, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

3	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

4	0
ID	Paolo Borchia, Roman Haider, Danilo Oscar Lancini, Antonio Maria Rinaldi

Tifsira tas-simboli użati:

- + : favur
- : kontra
- 0 : astensjoni